

IME I PREZIME: _____ BODOVI: _____

TIEBREAK PITANJE: Prema IUCN-ovom „crvenom popisu“, koliki je postotak sisavaca ugroženo (dakle označeno s CR, EN ili VU)?	
1. Bez kojeg kemijskog elementa nema života, pa tako čini oko 50% sve suhe biomase?	
2. Iako je danas taj pojam poznatiji zbog serijala FPS igara, kako se zove optička pojava u Zemljinjnoj atmosferi kada se Sunce ili Mjesec naziru kroz tanak sloj oblaka s kristalićima leda?	
3. Iako je uz limun vjerojatno najpoznatiji citrus, koje voće ne postoji u prirodi već je hibrid mandarine i pomela?	
4. Iako, kroz ljudski utjecaj, ovaj ekosustav danas čini samo oko 2% površine Zemlje, koji je biom nevjerojatno bogat životom pa je dom skoro polovice svih životinjskih vrsta na svijetu?	
5. Koja se hidrometeorska pojava pojavljuje na predmetima, često biljkama, zbog hlađenja vodene pare koja je nastala tijekom dana? Nastaje zbog toga što hladan zrak ne može sadržavati toliko vodene pare kao topli, te se višak vodene pare kondenzira.	
6. Koje su životinje kroz građanski rat u Mozambiku evoluirale tako da preko 90% jedinki danas nema možda i najprepoznatljivije (a na crnom tržištu svakako najvrjednije) obilježje?	
7. Koji otok ima najveći postotak endemskih vrsta na svijetu, što uključuje i svima drage lemure?	
8. Iako se razvila kao grana biologije, koristi se i saznanjima iz kemije, fizike, matematike, te brojnih drugih prirodnih znanosti, a kao pojam često se nepravilno koristi pri opisivanju aktivnosti vezanih uz zaštitu prirode. Koja znanost proučava odnose među organizmima te odnose organizama i njihova okoliša?	
9. Koju je životinju "crnog i debelog čela" na svojim putovanjima Marko Polo zamijenio za jednoroge - opisujući ih kako "ne ranjavaju ljude rogom, već koljenima kojim ih gaze, te jezikom koji je oštar"?	
10. Kopnenom je tajpanu dovoljno 0.025 miligrama otrova po kilogramu da vas ubije. Što je kopneni tajpan, vjerojatno najotrovniji, iako ne i najopasniji, u svom društvu?	
11. Može biti različitog oblika, od kojih je najpoznatiji konveksan, a može se i promijeniti tijekom razvojnog ciklusa gljive. Koji dio gljive možete zamijeniti za selo pokraj Ljubuškog?	
12. Od kojeg se dijela drveta dobivaju kinin i cimet, a i razne preteče aspirina?	
13. Po kome je nazvan rod koji uključuje 19 vrsta paprati, među njima i vrste <i>germanotta</i> te <i>monstraparva</i> , navodno jer jedna od tih vrsta u DNK sekvenci ima prikladno poredane gvanine i adenine?	
14. U originalu, ime jednog toplog izvora na Islandu; kako se nazivaju vrela na površini Zemlje iz kojega povremeno izbija vruća voda i para u obliku vodoskoka?	
15. U zapadnom svijetu, bijele mogu simbolizirati platonsku ljubav, crvene ljubav, žute ljubomoru, a narančaste govore primatelju o tjelesnoj strasti. Koji se cvjetni rod najviše uzgaja zbog mirisnih cvjetova koji se na milijarde kupuju za Valentinovo?	
16. Budući da cvjetaju iznutra, smokve trebaju poseban proces oprašivanja, pa im tu pomaže vrsta jedne životinje. Ženka te životinje ulazi u mušku smokvu, a zatim umre u njenoj unutrašnjosti, gdje se razgrađuje - što je nužno u procesu stvaranja ukusne smokve. Dakle, jednu vrstu koje životinje tehnički jedete svaki put kad jedete smokve?	
17. Iako su godinama postojale kritike kako se previše novaca troši na jednu životinjsku vrstu, prema novim istraživanjima korist je velika i za "susjede". Zaštita dijelova Kine zbog koje je životinjske vrste također spasilo od izumiranja i mnoge druge životinje, ponajviše šumske ptice i vodozemce?	
18. Ime potječe od laponske riječi koja označava "ledinu bez drveća", a postoje tri tipa: arktička, antarktička i alpska. Koji se biom prostire u predjelima gdje je rast drveća onemogućen nižim temperaturama i kratkom vegetacijskom sezonom?	

19. Iznimno hvaljeni drugi nastavak kojeg BBC-evog dokumentarnog serijala ima i jednoepizodnu kompilacijsku verziju <i>Oceans of Wonder</i> ?	
20. Kada lišće, trava i životinje padnu na dno jezera, bakterije iz razlože, a plin ide na površinu gdje se njegovi balončići smrznu u doticaju s ledenom vodom prvi vrhu. Ova je prirodna pojava česta na sjeveru Kanade prelijepa, ali i opasna - jer taj je smrznuti plin ustvari - koji ?	
21. Koji je grad u pokrajini Mazandaran u Iranu, mjesto s najvećim stupnjem prirodnog ionizirajućeg zračenja u svijetu, poznatiji po konvenciji o močvarama koja je tamo potpisana 2. veljače 1971. godine?	
22. Koji najveći razred u koljenu žarnjaka nosi latinsko ime <i>Anthozoa</i> , što potpuno logično znači - "cvjetajuća životinja"?	
23. Latinskog naziva <i>Culicidae</i> , članovi koje životinjske porodice jedini na svijetu ubiju više ljudi (oko 725 000) nego što to učine sami ljudi (oko 500 000)?	
24. Ovogodišnja je dobitnica Crafoordove nagrade Sallie W. Chisholm - zbog otkrića i istraživanja cijanobakterije <i>Prochlorococcus</i> , ključne bakterije u globalnim biogeokemijskim ciklusima. To je najrasprostranjeniji organizam na Zemlji koji ima sposobnost - kojeg prirodnog procesa ?	
25. U koju skupinu živih bića jednostavne građe, koja imaju staničnu stijenku i membranu ali nemaju staničnu jezgru ni organele (osim ribosoma), pripadaju bakterije i arheje?	
26. U seriji <i>Atipičan</i> , glavni je lik mladić s autizmom, koji kao mantru za smirivanje nabraja "Adélie, Chinstrap, Emperor, Gentoo". Koje životinje očito voli?	
27. Zbog kojeg su arbovirusa neki sportaši bojkotirali Olimpijske igre u Rijju, jer su održane u jeku epidemije diljem Srednje i Južne Amerike?	
28. Zbog povećanog stvaranja ugljikova dioksida industrijskim procesima, izgaranja fosilnih goriva i uništavanja šuma posljednjih se stotinjak godina ovaj efekt povećava i dovodi do općeg zagrijavanja atmosfere. Kako se naziva efekt zagrijavanja Zemljine površine i donjih slojeva atmosfere selektivnim propuštanjem zračenja, bez kojeg bi temperatura na Zemlji bila $-73\text{ }^{\circ}\text{C}$?	
29. Iako je na poznatoj fotografiji vulkan Sakurajima, ova se pojava često događa kod vulkanskih erupcija, što nije bilo objašnjeno sve do istraživanja Haralda Edensa. Koja prirodna pojava često ide u paru s erupcijom, a sad znamo da je to zbog snažnog trenja između zraka i čestica prašine koje iz vulkana izlaze pod velikom brzinom, s tim da teže čestice lete kraće i zadržavaju se na nižim visinama od onih lakših?	
30. Koja je česta prehrambena namirnica bila pogubna za majku Abrahama Lincolna, koja je umrla od tresavice uzrokovane trovanjem tremetolom iz biljke <i>Ageratina altissima</i> , koja je glavni uzrok takvih situacija?	
31. Koja se bolest , prema jednoj teoriji, počela češće pojavljivati tek nakon izumiranja goluba selca, jer je uslijed toga porasla populacija bjelonogih miševa koji su česti domaćin bakteriji <i>Borrelia burgdorferi</i> ?	
32. Koji dio tijela o trbuh trlja <i>Micronecta scholtzi</i> , najglasniji kukac na svijetu, pri čemu dostiže čak i preko 100 decibela?	
33. Prema Kleiberovom zakonu, kod većine životinja vrijedi $q_0 \sim M^{3/4}$, gdje je m - masa te životinje. Brzina čega je q_0 , ako bi taj pojam mogli opisati kao sveukupnost kemijskih reakcija u organizmu?	
34. Što , uz kišu, pada s neba - jednom ili dvaput godišnje - u honduraškom gradu Yorou, koji tu prigodu koriste za veliki festival?	
35. Kod mladunčadi kralješnjaka, razlikujemo dva morfološko-biološka oblika: ako su čučavci oni koji dolaze na svijet relativno nerazvijeni, zbog čega uživaju u dugotrajnoj brizi svojih roditelja - kako se zove njima suprotni tip , koji dolaze na svijet vrlo razvijeni i neposredno nakon valjenja ili koćenja napuštaju gnijezdo?	

36. Koji socijalni i politički pokret tvrdi da je kapitalistički i patrijarhalni sustav zasnovan na trostrukoj dominaciji zemalja trećeg svijeta, žena i prirode? Naziv je skovala Françoise d'Eaubonne, dok je u Hrvatskoj jedna od proponentica Mirela Holy.	
37. Koliko je bila teška, toliko je vrijedila u zlatu, a Grci su vjerovali kako je ona dar od boga Apolona - podatak je koji svjedoči o vrijednosti ove biljke, korištene u prehrani, kao lijek za križbolju, upalu grla, trovanje, gubu, kao kontracepcijsko sredstvo pa čak i kao afrodizijak. Posljednja stabljika koje je izumrlje biljke navodno predana Neronu kao "neobičnost", a koju je on odmah i pojeo?	
38. Kornjače karakterizira zaštitni oklop, koji se sastoji od dva dijela. Onaj leđni, zakrivljeniji, nazivamo karapaks - kako nazivamo onaj trbušni , najčešće skoro ravan dio oklopa?	
39. Nevjerojatno, ali između preko dvije trećine svjetske populacije manjih flamingosa rođeno je na ovom jezeru, jer ekstremno visoka pH vrijednost drži predatore podalje od mladunčadi. Koje je tanzanijsko jezero prozvano "jezerom smrti", jer sve što takne njegovu vodu vrlo brzo umre, ali određene kemikalije sprječavaju raspadanje tih trupala što dovodi do jezivih scena?	
40. U jednom svesku <i>Histoire Naturelle</i> tvrdi da su se sve četveronožne životinje na Zemlji razvile od izvorne skupine od samo trideset i osam vrsta - zbog čega se ponekad smatra "transformistom" i Darwinovom pretečom. Koji je prirodoslovac jako utjecao na sljedeće dvije generacije prirodoslovaca, uključujući Jeana-Baptista Lamarcka i Georgesa Cuviera?	
41. *Iako nakon požara ostaje spaljen i uništen krajolik, izgorjela se stabla kao nekim čudom počinju vrlo brzo obnavljati, jer ljepljiva struktura ispod kore čuva biljku od ozbiljnih oštećenja, a brojne kemijske reakcije pokrenute toplinom potiču pupove skrivene duboko ispod kore da izbiju na svjetlost sunca. Koji biljni rod ima ovako zanimljivu "simbiozu" s vatrom, pa nije čudno da mu je ulje jako zapaljivo?	
42. *Koja mikroskopska životinja može preživjeti i tridesetak godina bez hrane i vode, te preživjeti u najgorim uvjetima, pa vjerojatno čak i u vakuumu, zbog čega znanstvenici vjeruju da ne postoji način da oni izumru prije sunčeve smrti?	
43. *Koji se red izumrlih letećih gmazova često navodi među dinosaure, ali u dinosaure spadaju isključivo gmazovi s uspravnim stavom? Priznat ćemo točan naziv, ali i kolokvijalni naziv - koji se tehnički odnosi samo na jedan rod.	
44. *Glavni lik kojeg je crtanog filma Blu, jedinka modre are, vrste papagaja koja je vjerojatno izumrla u prirodi - iako taj status još uvijek službeno nije dodijeljen?	
45. *Koja gljiva raste ljeto i u kasnu jesen ispod topola i lipa, a ne u recimo Trakiji, Kapadokiji ili Anatoliji?	
46. *Koja bi vrsta, vjerojatno najpoznatija od svih pataka , mogla biti posebno poznata ljubiteljima Henrika Ibsena?	
47. *Na slici možete vidjeti vrlo rijetku bijelu varijantu - koje životinje ?	
48. *Koji se rod grmolikih biljaka dugo smatrao hrvatskim endemom, sve dok istraživanja nisu pokazala da se naše populacije ne razlikuju od onih u Aziji, što znači da je ipak rijetka reliktna vrsta?	
49. *Oči koje podsjećaju na mačje, zubi kao kod glodavaca i dugi zmajev rep, potakli su Carla Linnea da ih nazove po biću iz grčke mitologije. Koji red cjeloglavki živi u dubokom moru, a jedna od vrsta može se pronaći i u Jadranskom moru?	
50. *Ovaj strvinar starog svijeta ponovno je uveden u Alpe, ali je još uvijek jedna od najrjeđih ptica grabljivica Europe. Hrani se uglavnom strvinama mrtvih životinja, međutim, često ne pojede meso jer mu koštana srž čini 90% ishrane. S obzirom na to da plijen često hvata bacanjem kornjača iz zraka, lako je moguće da je upravo ova vrsta svojedobno ubila Eshila. Kako se zove ova ptica ?	

MEMORIJAL
MIRKA MIOČIĆA
ZADAR 2019.

TEMATSKI KVIZ –
PRIRODA

41.

42.

43.

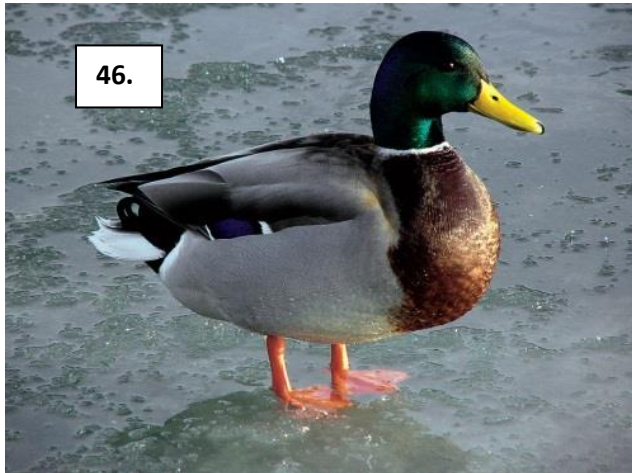
44.

45.

46.

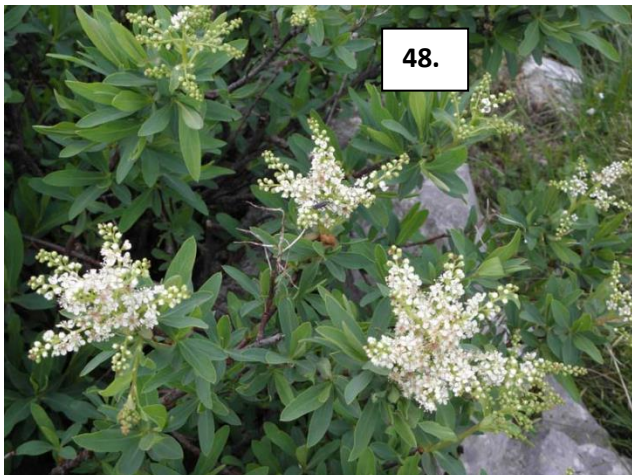
47.

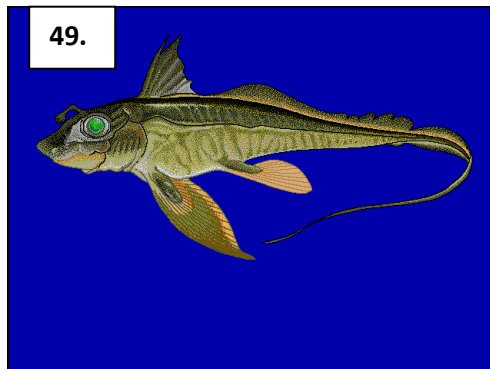
50.

48.

49.

ODGOVORI:

TIEBREAK: 25%

1. UGLJIK (64/74)
2. HALO (33/74)
3. NARANČA (44/74)
4. DŽUNGLE / KIŠNE ŠUME... (49/74)
5. ROSA (59/74)
6. SLONOVI (nemaju kljove) (36/74)
7. MADAGASKAR (71/74)
8. EKOLOGIJA (68/74)
9. NOSOROGE (40/74)
10. ZMIJA (47/74)
11. KLOBUK (66/74)
12. KORE (64/74)
13. Lady GAGA (42/74)
14. GEJZIRI (73/74)
15. RUŽA (70/74)
16. OSE (32/74)
17. PANDA (68/74)
18. TUNDRA (68/74)
19. PLAVI PLANET (22/74)
20. METAN (51/74)
21. RAMSAR (18/74)
22. KORALJI (18/74)
23. KOMARCI (45/74)
24. FOTOSINTEZA (43/74)
25. PROKARIOTI (38/74)
26. PINGVINE (45/74)
27. ZIKA (39/74)
28. Efekt STAKLENIKA (69/74)
29. MUNJE / GROMOVI... (10/74)
30. MLIJEKO (mliječna bolest; krave ili ovce jedu otrovnu biljku) (2/74) (Borko Barić, Šime Jelenković)
31. LAJMSKA bolest / BORELIOZA (15/74)
32. PENIS (6/74)
33. METABOLIZMA (41/74)
34. RIBE (20/74)
35. POTRKUŠCI (10/74)
36. EKOFEMINIZAM (9/74)
37. SILFIJUM / SILFION... (0/74)
38. PLASTRON (5/74)
39. NATRON (6/74)
40. Georges-Louis LECLERC / grof BUFFON (5/74)
41. EUKALIPTUS (11/74)
42. DUGOŽIVCI / TARDIGRAD / VODENI MEDVJEDIĆ (35/74)
43. PTEROSAURI / PTERODAKTILI (61/74)
44. RIO (36/74)
45. DIVLJA PATKA / GLUHARA (23/74)
46. TURČIN (13/74)
47. LJENJIVAC (59/74)
48. SIBIREJA (5/74)
49. HIMERE / MORSKI ŠTAKORI (19/74)
50. KOSTOBERINA / Orao BRADAN (4/74) (Domagoj Pozderac, Gvido Piasevoli, Mladen Vukorepa, Marko Badovinac)